

VIỆN CÂY ĂN QUẢ MIỀN NAM (SOFRRI) BẢN TIN CÂY ĂN QUẢ

Số 1 (Tháng 01 & 02 năm 2024)

MỤC LỤC

❖ **Chịu trách nhiệm xuất bản:**

TS. Võ Hữu Thoại - Viện trưởng, Trưởng ban

❖ **Ban biên tập:**

TS. Nguyễn Thành Hiếu - Phó ban

TS. Đoàn Hữu Tiến - Phó ban

ThS. Đặng Thùy Linh - Phó ban

KS. Ngô Thị Kim Thanh

KS. Trương Thiên Phước

❖ **Bài viết, thư từ liên hệ xin gửi về:**

Ban Biên tập Bản tin Cây ăn quả của Viện
Cây ăn quả miền Nam (SOFRI)

Địa chỉ: xã Long Định, huyện Châu Thành,
tỉnh Tiền Giang

Điện thoại: 0273 3893125/ 0273 3893129

Fax: 0273 3893122

Email: sofrivn.contact@gmail.com

Ảnh bìa:

Ảnh 1: *Quyền Đại sứ Đặc mệnh Toàn quyền New Zealand tại Việt Nam, Bà Wendy Hinton đến thăm và làm việc với Viện Cây ăn quả miền Nam ngày 29-02-2024.*

Ảnh 2: *Viện Cây ăn quả miền Nam phối hợp với huyện Cai Lậy tổ chức hội thảo “Biện pháp quản lý bệnh cháy lá trên cây sầu riêng” và “Kỹ thuật chăm sóc cây trồng trong điều kiện hạn, mặn” ngày 20-02-2024.*

Giấy phép xuất bản:

GPXB số 06/GP-XBBT cấp ngày 25/11/2022 của
Sở Thông tin và Truyền thông Tiền Giang cấp.

In 350 cuốn, khổ 19x27cm tại Công ty Cổ phần
In Tiền Giang số 10, Học Lạc, P3, TP. Mỹ Tho,
Tiền Giang. Nộp lưu chiểu tháng 3 năm 2024.

Ban biên tập “Bản tin Cây ăn quả” chân thành
cảm ơn bạn đọc tham gia viết tin, bài ảnh và
góp ý kiến xây dựng để bản tin phục vụ bạn
đọc ngày càng tốt hơn.

❖ **TIN TỨC - SỰ KIỆN**

- ▶ Thư Chúc Mừng Năm Mới.
- ▶ Ngài Quyền Đại sứ New Zealand đến thăm và làm việc tại Viện Cây ăn quả miền Nam.
- ▶ Huyện Cai Lậy tổ chức Hội thảo “Biện pháp quản lý bệnh cháy lá trên cây sầu riêng” và “Kỹ thuật chăm sóc cây trồng trong điều kiện hạn, mặn”.
- ▶ Bản tin về Luật Vệ sinh an toàn thực phẩm.

❖ **CHUYÊN MỤC GIỐNG CÂY ĂN QUẢ, RAU & HOA**

- ▶ Dứa Rubyglow® được thương mại độc quyền đầu tiên tại thị trường Trung Quốc.

❖ **KỸ THUẬT SẢN XUẤT VÀ HỎI ĐÁP CHUYÊN NGÀNH**

- ▶ Cháy lá sầu riêng và giải pháp quản lý.
- ▶ Hỏi đáp chuyên ngành.

❖ **THÔNG TIN SẢN XUẤT VÀ THỊ TRƯỜNG CÂY ĂN QUẢ**

- ▶ Việc cần làm để duy trì tăng trưởng xuất khẩu sầu riêng.
- ▶ Xuất nhập khẩu trái cây của Trung Quốc năm 2023.
- ▶ Thực trạng và nhận định xuất khẩu trái cây của Việt Nam vào thị trường Trung Quốc năm 2024.
- ▶ Những trở ngại và thách thức đối với ngành nông nghiệp.

❖ **CHUYÊN MỤC NHÌN RA NƯỚC BẠN**

- ▶ Điểm tin sản xuất, xuất khẩu trái cây một số nước trên thế giới.

Thư Chúc Mừng Năm Mới

Nhân dịp năm mới 2024, xuân Giáp Thìn, thay mặt Ban Lãnh đạo Viện Cây ăn quả miền Nam và Ban Biên tập Bản tin Cây ăn quả, tôi trân trọng kính gửi đến Lãnh đạo Bộ Nông nghiệp & PTNT, Lãnh đạo Viện Khoa học Nông nghiệp Việt Nam (VAAS), Lãnh đạo ngành nông nghiệp các tỉnh phía Nam, các Doanh nghiệp, và toàn thể bà con nhà vườn lời chúc mừng năm mới phúc lộc an Khang, vạn sự cát tường.

Trong năm 2023, Bản tin Cây ăn quả đã duy trì xuất bản ổn định 02 tháng/ số với chất lượng ngày tốt hơn; đã chuyển tải các thông tin mới về giống, kỹ thuật sản xuất, thông tin sản xuất, xuất khẩu trái cây của Việt Nam và một số nước trên thế giới nhằm hỗ trợ tốt nhất cho sản xuất và tiêu thụ rau, quả. Bản tin đã được phát hành đến 25 tỉnh, thành trồng cây ăn trái phía Nam như vùng đồng bằng sông Cửu Long (Long An, Tiền Giang, Bến Tre Trà Vinh, Sóc Trăng, Hậu Giang, Kiên Giang, An Giang, TP. Cần Thơ, Vĩnh Long & Đồng Tháp), vùng Đông Nam Bộ (TP. Hồ Chí Minh, Bình Dương, Bình Phước, Đồng Nai, Tây Ninh & Bà Rịa Vũng Tàu), vùng Tây Nguyên (Đắk Nông, Đắk Lắk, Gia Lai, Kon Tum, Lâm Đồng), vùng duyên hải Nam Trung Bộ (Bình Thuận, Quảng Ngãi và Phú Yên).

Nhân dịp, Ban Biên tập xin bày tỏ lòng cảm ơn chân thành đối với lãnh đạo Bộ, VAAS, lãnh đạo ngành nông nghiệp các tỉnh phía Nam, các Doanh nghiệp, bà con nhà vườn, các cộng tác viên và các đơn vị có liên quan đã tạo điều kiện, giúp đỡ, cộng tác trong thời gian vừa qua và mong muốn tiếp tục nhận được sự hợp tác, hỗ trợ nhiều hơn trong năm 2024 để xây dựng Bản tin Cây ăn quả ngày càng hoàn thiện hơn, phục vụ bạn đọc tốt hơn.

Trân trọng kính chào.

Thân ái

TS. VÕ HỮU THOẠI

Viện trưởng Viện Cây ăn quả miền Nam

Ngài Quyền Đại sứ New Zealand đến thăm và làm việc tại Viện cây ăn quả miền Nam

TS. NGUYỄN THÀNH HIẾU

Sáng ngày 29/02, Viện Cây ăn quả miền Nam trân trọng đón tiếp và làm việc với Đoàn công tác của Đại sứ quán New Zealand tại Việt Nam do Ngài Quyền Đại sứ Đặc mệnh toàn quyền New Zealand, Wendy Hinton, làm Trưởng đoàn.

Tiếp và làm việc với Đoàn công tác, về phía Viện có TS. Nguyễn Văn Hòa - Phó Viện trưởng, cùng với tập thể Lãnh đạo Viện và các cán bộ nghiên cứu của Viện tham gia dự án hợp tác với New Zealand trong thời gian qua. Thay mặt lãnh đạo Viện, TS. Nguyễn Văn Hòa phát biểu chào mừng đoàn công tác của Đại sứ quán đến thăm và làm việc tại Viện. Tại

buổi làm việc, đại diện phía Viện cũng đã báo cáo tình hình thực hiện các dự án hợp tác với đối tác trong thời gian trước đây và những thành công quan trọng đạt được trong nghiên cứu (giống thanh long mới) và chuyển giao kỹ thuật (kiểu trồng T-bar) phục vụ sản xuất trong thời gian qua.

"Tôi bày tỏ sự vui mừng và ấn tượng trước những thành tựu trong hợp tác nghiên cứu giữa Viện và đối tác New Zealand trong thời gian qua", Ngài Quyền Đại sứ chia sẻ.

Đoàn Đại sứ cũng đã dành thời gian đi thăm các khu vực trồng thực nghiệm đánh giá các giống/dòng thanh long lai tạo mới có triển vọng, cơ sở vật chất

phòng thí nghiệm được đối tác New Zealand đầu tư.

Hai bên đã rất cởi mở, nhiệt tình trao đổi những thông tin có liên quan về cơ hội tiếp nhận học bổng đào tạo nâng cao nguồn nhân lực của Viện, đặc biệt học bổng ngắn hạn giúp trau dồi, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng tiếng Anh đối với đội ngũ cán bộ trẻ tuổi.

Thay mặt lãnh đạo Viện, TS. Nguyễn Văn Hòa - Phó Viện trưởng trân trọng cảm ơn cá nhân Ngài Quyền Đại sứ và Đại sứ quán đã dành sự quan tâm đặc biệt và thời gian đến thăm Viện, cũng như tạo điều kiện thuận lợi để thúc đẩy hơn nữa mối quan hệ hợp tác song phương trong thời gian tới. /.

Huyện Cai Lậy tổ chức Hội thảo "Biện pháp quản lý bệnh cháy lá trên cây sầu riêng" và "Kỹ thuật chăm sóc cây trồng trong điều kiện hạn, mặn"

TS. HUỖNH THANH LỘC

Nhằm nâng cao hiểu biết của bà con nông dân trồng sầu riêng về bệnh cháy lá và kỹ thuật chăm sóc cây trồng

trong điều kiện hạn, mặn, ngày 20 tháng 02 năm 2024, tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện Cai Lậy, Phòng Nông nghiệp &

PTNT huyện Cai Lậy phối hợp với Viện Cây ăn quả miền Nam đã tổ chức Hội thảo "Biện pháp quản lý bệnh cháy lá trên cây sầu riêng

và Kỹ thuật chăm sóc cây trồng trong điều kiện hạn, mặn”

Hội thảo đã mời các nhà khoa học từ Viện Cây ăn quả miền Nam, cán bộ Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật tỉnh Tiền Giang, cán bộ Trung tâm Khuyến nông và Dịch vụ nông nghiệp Tiền Giang. Đến dự Hội thảo có Lãnh đạo Phòng Nông nghiệp & PTNT huyện Cai Lậy, các cơ quan đoàn thể huyện Cai Lậy, lãnh đạo và cán bộ nông nghiệp các xã của huyện Cai Lậy, đặc biệt sự tham dự của hơn 100 nông dân trồng sầu riêng và một số loại cây ăn trái khác như mít, bưởi...

Các nhà khoa học của Viện Cây ăn quả miền Nam đã chia sẻ thông tin về các nhóm nguyên nhân làm cây sầu riêng bị cháy lá và biện pháp phòng ngừa, quản lý bệnh cháy lá. Nguyên nhân cháy lá trên cây sầu riêng có 2 nhóm chính là

Hình: Nhà khoa học của Viện Cây ăn quả miền Nam chia sẻ thông tin bệnh cháy lá trên cây sầu riêng

do nấm bệnh như thán thư *Colletotrichum gloeosporioides*, đốm lá *Phomopsis* sp., cháy lá *Lasiodiplodia* sp...và do ảnh hưởng của hạn, mặn. Các nhà khoa học của Viện cũng đã chia

sẻ thông tin về các nghiên cứu gốc ghép chịu hạn, mặn trên một số loại cây ăn trái; các giải pháp phòng chống hạn, mặn và phục hồi vườn cây ăn trái sau hạn, mặn./.

Bản tin về Luật vệ sinh an toàn thực phẩm

PHÒNG KHOA HỌC & HTQT tổng hợp

Ngày 16/01/2024 Liên minh Châu Âu (EU) thông báo ban hành quy định (EU) 2024/286 sửa đổi quy định (EU) 2019/1793 về việc tạm thời tăng cường kiểm soát và các biện pháp khẩn cấp quản lý việc đưa một số hàng hóa nhất định từ sản phẩm xuất khẩu của Việt Nam vào EU có hiệu lực kể từ ngày 06/02/2024 như sau: Tăng cường tạm thời kiểm soát chính thức khi nhập khẩu vào EU cho sản phẩm ớt chuông, sầu riêng tương ứng với tần suất kiểm tra 50%, 10%; Tăng cường kiểm soát khi nhập khẩu vào EU (yêu cầu giấy chứng nhận chất lượng từ Việt Nam) cho sản phẩm đậu bắp, quả thanh long tương ứng với tần suất kiểm tra 50%, 20%.

EU ban hành quy định (EU) 2024/331 về việc thay đổi ngưỡng giới hạn tối đa thuốc bảo vệ thực vật (BTV) Oxamyl trong nông sản thực phẩm có

hiệu lực từ 11/05/2024. Theo đó, EU sẽ áp dụng mức dư lượng Oxamyl trên các loại nông sản mức thấp nhất là 0.001 mg/kg, giảm khá nhiều so với quy định còn hiện hành (0.01 mg/kg) cho tất cả trái cây tươi, đông lạnh và các loại hạt.

Vương quốc Anh (UK), ban hành quy định số 2024 No.120 với các biện pháp kiểm soát thực phẩm và thức ăn chăn nuôi có nguồn gốc phi động vật nhập khẩu vào các nước thuộc Vương quốc Anh dựa trên quy định (EU) 2019/1793, có hiệu lực từ 07/03/2024 (quy định này không áp dụng tại thị trường Xứ Wales). Theo đó, các mặt hàng Việt Nam bao gồm rau mùi, hung quế, bạc hà, mùi tây, đậu bắp, ớt, thanh long khi xuất qua Anh phải tuân thủ tần suất kiểm soát là 50% (Nguồn: eurofins.vn).

Dứa Rubyglow® được thương mại độc quyền đầu tiên tại thị trường Trung Quốc

✍️ **KIM THANH & HIẾU THÀNH** tổng hợp

Ngày 26/1, Fresh Del Monte hợp tác cùng Tập đoàn Goodfarmer tổ chức hội nghị ra mắt sản phẩm mới tại Thượng Hải, giới thiệu và công bố bán độc quyền dứa đỏ Rubyglow® do Fresh Del Monte nghiên cứu. Giống này lần đầu tiên ra mắt tại thị trường Trung Quốc trùng với dịp Tết Nguyên đán. Dứa được đóng gói và bán sau khi loại bỏ chồi ngon.

Dứa Rubyglow® được lai hữu tính giữa dứa địa phương và dứa Morada (giống dứa không ăn được). Rubyglow® có vỏ

màu đỏ, thịt màu vàng tươi, vị ngọt. Giống này được sản xuất tại Costa Rica, quá trình nghiên cứu và phát triển kéo dài hơn 15 năm và đăng ký quyền sáng chế giống cây trồng tại Hoa Kỳ.

Theo Công ty Fresh Del Monte, nguồn cung dứa Rubyglow® toàn cầu rất khan hiếm, ước khoảng 5.000 quả vào năm 2024 và 3.000 quả vào năm 2025.

Fresh Del Monte được thành lập vào năm 1886 và có trụ sở chính tại California (Hoa Kỳ) là

nhà sản xuất, tiếp thị và phân phối hàng đầu thế giới về rau quả tươi và cắt gọt tươi. Ngoài ra, các giống Del Monte Gold® Extra Sweet, Pinkglow® pineapple, the Honeyglow® pineapple, the Del Monte Zero™ cũng đã được Fresh Del Monte thương mại trước đó. Đặc biệt vào năm 2020, công ty đã tung ra thị trường giống dứa biến đổi gen Pinkglow®, có thịt màu hồng và nhanh chóng trở nên phổ biến trên mạng xã hội, giá bán lên tới 49 USD/trái (Nguồn: Fresh Del Monte)/.

Cháy lá sầu riêng và giải pháp quản lý

TS. HUỖNH THANH LỘC VÀ ThS. NGUYỄN HUY CƯỜNG

Hiện nay, sầu riêng là chủng loại cây trồng có giá trị kinh tế rất cao. Theo Hiệp hội Rau quả Việt Nam đến hết năm 2023, giá trị xuất khẩu sầu riêng ước đạt 2,3 tỉ USD. Dự đoán trong năm 2024, giá trị xuất khẩu sầu riêng tiếp tục tăng cao ước đạt khoảng 3,5 tỉ USD. Tuy nhiên, gần đây cháy lá trên cây sầu riêng đã và đang gây thiệt hại đáng kể cho nhà vườn. Cháy lá làm giảm rõ rệt năng suất, phẩm chất quả sầu riêng. Trong một số trường hợp nếu không quản lý tốt cháy lá, nhà vườn có thể thất thu hoàn toàn năng suất, thậm chí cây bị chết. Cháy lá xuất hiện trên tất cả các giai đoạn phát triển của cây sầu riêng, đặc biệt nguy hiểm trong giai đoạn cây đang ra hoa và mang quả.

Nguyên nhân: Có 2 nhóm nguyên nhân gây cháy lá sầu riêng:

(1) Nhóm tác nhân sinh học: theo kết quả nghiên cứu của Viện cây ăn quả miền Nam, cháy lá sầu riêng chủ yếu do nấm *Colletotrichum gloeosporioides*, *Phomopsis* sp., *Lasiodiplodia* sp... gây ra.

(2) Nhóm nguyên nhân phi sinh học: Có tác động rất lớn đến cháy lá.

- Cây sầu riêng sinh trưởng thích hợp ở nhiệt độ 24-30°C

nhưng trong các tháng mùa nắng thì ban ngày nắng nóng nhiệt độ lên đến 34-36°C, thậm chí có những ngày còn cao hơn, ban đêm thì nhiệt độ xuống thấp, chênh lệch ngày đêm > 10°C đã gây "stress" cho cây.

- Thời gian qua sương mù thường xuyên xuất hiện, đã tạo ẩm độ cao thích hợp cho nấm bệnh phát triển.

- Qua khảo sát các vườn sầu riêng bị cháy lá, cho thấy pH đất

thường thấp (pH<5) làm cây hấp thu dinh dưỡng kém vì thế sức đề kháng của cây kém. Ngoài ra, pH đất thấp cũng thích hợp cho nấm bệnh trong đất phát triển mạnh gây hại cây.

- Việc sử dụng Paclobutrazol, hóa chất tạo mầm ở liều cao hoặc sử dụng nhiều lần/đợt xử lý ra hoa dẫn đến cây bị ngộ độc, hấp thu dinh dưỡng kém, cây suy yếu.

- Ngoài ra, tình trạng sử dụng các chất ức chế sinh trưởng để chặn đợt sầu riêng đã tác động mạnh làm cháy lá sầu riêng.

- Bón phân không cân đối, bón nhiều phân đạm, thiếu các nguyên tố trung vi lượng, thiếu phân hữu cơ, cũng ảnh hưởng đến cháy lá.

- Rễ phát triển kém hay bị cháy đầu rễ dẫn đến cây hấp thu dinh dưỡng kém, cũng góp phần làm cháy lá thêm trầm trọng.

- Trong điều kiện xâm nhập mặn, khi độ mặn > 0,5‰, thì cây bắt đầu cháy lá, tùy thuộc vào độ mặn, tình trạng sức khỏe của cây, thời gian tưới mà mức độ ảnh hưởng sẽ khác nhau.

Biện pháp quản lý: một khi cây sầu riêng đã bị cháy lá thì rất khó trị, nên biện pháp phòng là biện pháp mang lại hiệu quả tốt nhất.

Cháy lá trên sầu riêng

Tạo vườn thông thoáng, tỉa bỏ và tiêu hủy những cành lá bị bệnh nặng.

Tưới nước đầy đủ, nhưng cũng không nên quá nhiều vì cây sẽ dễ bị thối rễ và xì mủ thân/gốc.

Kiểm soát cỏ trong mùa nắng. Không để cỏ quá dày, nhưng cũng không nên làm quá sạch cỏ.

Bón phân cân đối, đầy đủ, bổ sung các nguyên tố trung vi lượng đầy đủ cho cây. Tăng cường bón đầy đủ phân hữu cơ, Axit humic, nấm Trichoderma, nấm cộng sinh vùng rễ, để giúp tăng tính đệm pH đất, hạn chế nấm bệnh trong đất và rễ phát triển khỏe mạnh.

Chăm sóc cây phát triển mạnh (cây đủ lực, đủ lá, nên 3 coi đọt) trước khi xử lý ra hoa nghịch vụ.

Quản lý tốt bệnh thối rễ trên cây sầu riêng, giúp cây phát triển khỏe mạnh.

Khi cháy lá vừa chớm xuất hiện, sử dụng luân phiên các loại thuốc có hoạt chất như sau: Azoxystrobin, Pyraclostrobin,

Propineb, Metiram Complex, Mancozeb,... liều lượng theo khuyến cáo trên bao bì.

Khi xâm nhập mặn diễn ra:

Củng cố hệ thống đê bao của mỗi vườn cho chắc chắn để tránh nước mặn xâm nhập vào vườn trong những tháng nước mặn.

Dự trữ nước ngọt trong mương để tưới cho cây trong những tháng nước mặn.

Hạn chế tối đa việc tưới nước nhiễm mặn cho cây khi độ mặn > 0,5‰.

Để giảm bốc thoát hơi nước và nhu cầu cần nước của cây nên tiến hành tỉa cành, tạo tán, tỉa bớt hoa và quả trong giai đoạn này. Tủ gốc giữ ẩm cho cây trồng bằng rơm rạ, lục bình, cỏ khô,...

Không nên xử lý cây ra hoa trong giai đoạn này nếu nguồn nước tưới không đảm bảo cung cấp đầy đủ cho cây khi đậu quả và phát triển quả.

Tăng cường bón phân hữu cơ và kali nhằm làm tăng hàm lượng K⁺ trong cây để tỷ lệ

K/Na cao, từ đó hạn chế sự thu hút Na⁺ vào cây, hạn chế cây bị ngộ độc do Na⁺.

Có thể phun phân bón lá có chứa kali, canxi, magiê, silic giúp cây tăng đề kháng, tăng khả năng chịu hạn, chống chọi với nhiễm mặn, cứng cây, không đổ ngã. Các ion này có khả năng điều chỉnh thẩm thấu, gia tăng khả năng hút nước của cây, hạn chế việc hấp thu và vận chuyển Na⁺, Cl⁻ từ rễ vào thân cây, do đó gia tăng khả năng chống chịu mặn.

Bón phân lân để cung cấp lân cho cây, hạn chế sự thu hút các ion Cl⁻ quá nhiều trong cây.

Không nên bón phân có chứa Natri và Cl vì sẽ tăng độ độc cho cây.

Phun các chế phẩm có chứa acid amin Proline để tăng sức đề kháng cho cây.

Thường xuyên cập nhật thông tin về dự báo tình hình xâm nhập mặn, nồng độ mặn trên các sông, rạch để có hướng xử lý kịp thời ngăn chặn hoặc lấy nước vào vườn./.

Hỏi đáp chuyên ngành

✍️ **KIM THANH** tổng hợp

Câu hỏi 1. Những giải pháp cần lưu ý để chăm sóc vườn cây ăn quả trong điều kiện mùa khô và ứng phó với hạn mặn sắp bắt đầu?

Trả lời:

- Thường xuyên cập nhật thông tin về dự báo tình hình xâm nhập mặn, nồng độ mặn trên các sông, rạch để lấy nguồn nước ngọt hoặc dùng sử dụng khi nước có nồng độ mặn cao.

- Củng cố hệ thống đê bao của vườn để tránh nước mặn xâm nhập. Dự trữ nước ngọt trong mương để tưới cho cây trong những tháng nước mặn.

- Để giảm bốc thoát hơi nước và nhu cầu cần nước của cây nên tiến hành tỉa cành, tạo tán, tỉa bớt hoa và quả.

- Không nên xử lý cho cây ra hoa cho cây nếu không đảm bảo đủ nguồn nước cho giai đoạn đậu trái & trái phát triển.

- Tủ gốc giữ ẩm cho cây bằng rơm rạ, lục bình, cỏ khô,...

- Tăng cường bón phân hữu cơ và kali nhằm làm tăng hàm lượng K⁺ trong cây để tỷ lệ K/Na

cao, từ đó hạn chế sự thu hút Na^+ vào cây, hạn chế cây bị ngộ độc do Na^+ .

- Bón phân lân để cung cấp P cho cây, hạn chế sự thu hút các ion Cl^- quá nhiều trong cây. Không nên bón phân có chứa Natri và Cl^- vì sẽ tăng độ độc cho cây.

- Có thể phun phân bón lá có chứa Kali, Canxi, Magiê, Silic giúp cây tăng đề kháng, tăng khả năng chịu hạn, chống chọi với nhiễm mặn, cứng cây, không đổ ngã. Các ion này có khả năng điều chỉnh thẩm thấu, gia tăng khả năng hút nước của cây, hạn chế việc hấp thu và vận chuyển Na^+ , Cl^- từ rễ vào thân cây, do đó gia tăng khả năng chống chịu mặn.

- Phun các chế phẩm có chứa acid amin Proline và hoặc chất Brassinosteroids (BRs) (liều lượng theo khuyến cáo của nhà sản xuất) theo để tăng tính chống chịu của cây trồng đối với mặn.

Câu hỏi 2. Vườn sầu riêng của tôi bị một đực cành tấn công, tại những lỗ đục nhỏ đang xuất hiện mùn cưa màu trắng ngà bị đẩy ra ngoài. Xin hướng dẫn giải pháp quản lý kịp thời để tránh một tấn công và lây lan nặng trong vườn?

Trả lời:

Một đực cành, thân gây bệnh quanh năm nhưng đỉnh điểm nhất là giai đoạn giao mùa. Chúng thường tấn công trên cành, thân. Khi quan sát kỹ sẽ nhìn thấy những lỗ đục nhỏ màu trắng ngà có bột mùn cưa bị đẩy ra ngoài. Trứng và ấu trùng được đẻ trong đường đục. Bao gồm cả trong phần vỏ cây và phần gỗ của thân cây làm cho lớp vỏ bị tổn thương và ảnh hưởng lớn đến quá trình sinh trưởng của cây sầu riêng.

Biện pháp quản lý

Rất khó để quản lý các loài một đực cành vì ấu trùng ở sâu bên trong. Có thể phòng ngừa bằng cách sau:

+ Nên thăm vườn thường xuyên phát hiện sớm. Những cành bị một đực nghiêm trọng nên cưa bỏ để chúng không tấn công vào thân chính.

+ Khi phát hiện có sự hiện diện của một đực cành gây hại trên cây sầu riêng thì tiến hành phun thuốc phòng trừ đối tượng này. Sử dụng luân phiên một số loại thuốc như: Abamectin (Abatin, Silsau...), Emamectin benzoate (Tasieu, Vimatox...)... kết hợp với Metalaxyl (Mataxyl, Vilaxyl...) hoặc Phosphorous acid (Agri - Fos, Herofos...)...

Câu hỏi 3. Trong mùa nắng cây thanh long thường bị vàng cành, tập trung phần nhiều ở trên cùng của trụ thanh long, hoặc bị thối lòi xương cành? Xin cho biết có phải bệnh không và nếu là bệnh thì có lây lan không, cách phòng trị?

Trả lời:

Hiện tượng cây thanh long bị vàng cành, đầu trụ và gây thối, lòi xương (lõi cành) trong mùa nắng thường do hai nguyên nhân chính gây ra.

Nguyên nhân trực tiếp: cành thanh long bị bỏng nhiệt do nắng nóng gây ra.

Nguyên nhân gián tiếp: do nấm *Bipolaris crustacea*, *Fusarium equiseti* là hai tác nhân thứ cấp xâm nhiễm tại vị trí cành bị tổn thương nhiệt. Vết bệnh là những chấm li ti có màu nâu đỏ hoặc vết tròn, màu nâu xám xuất hiện trên bề mặt cành, nhiều vết bệnh liên kết thành mảng lớn gây xám cành.

Trong trường hợp bị hại nặng, cành bị thối nhũn và gây lòi xương, ảnh hưởng đến khả năng ra hoa và giảm chất lượng trái.

Biện pháp quản lý:

• Sau khi thu hoạch thanh long, nếu có cắt tỉa cành (rút dây) thì nên làm vệ sinh vườn, không để tràn lan cành bẹ đã nhiễm bệnh hiện diện trên vườn.

• Cung cấp đầy đủ nguồn phân hữu cơ cho cây.

• Ở thời điểm cây khi cây ra cành bẹ non mới ra thì nên tránh bón quá nhiều phân đạm, bón cân đối lượng NPK phù hợp hoặc có thể phun kết hợp với một số loại phân bón lá có hàm lượng P và K cao. Ngoài việc cung cấp nguồn hữu cơ đầy đủ cho cây thanh long thì nên bón kết hợp với nấm đối kháng *Trichoderma* vừa giúp phân huỷ chất hữu cơ nhanh, vừa diệt mầm bệnh hiện diện trên xác bã thực vật có trên và trong đất.

• Nên sử dụng vật liệu che đầu trụ hoặc lưới che giảm nắng (lưới giảm sáng 40-50%) vườn thanh long trong mùa nắng. Chú ý che giảm nắng ở phía/ hướng mặt trời lặn (hướng Tây) vì thời gian nắng gắt thường diễn ra từ 11 giờ trưa đến 3 giờ chiều.

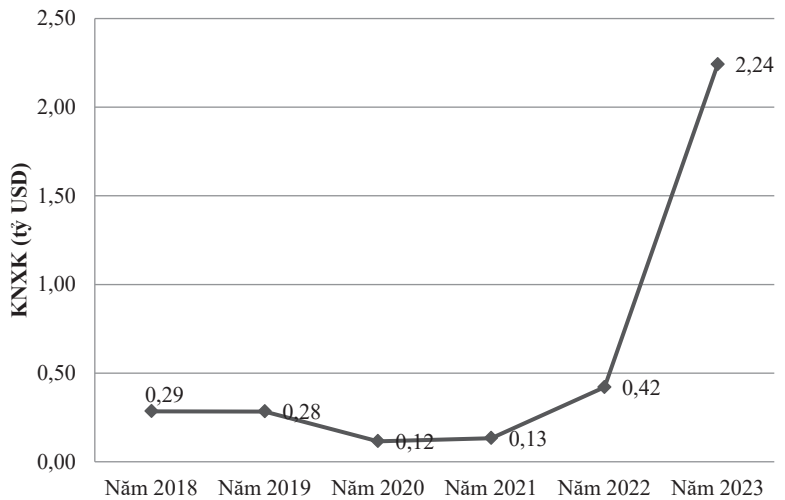
• Có thể sử dụng luân phiên các hoạt chất thuốc BVTV để hạn chế sự lây lan của nấm: gốc đồng, Mancozeb, Azoxystrobin, Difenoconazole./.

Việc cần làm để duy trì tăng trưởng xuất khẩu sầu riêng

TS. ĐOÀN HỮU TIẾN

Sầu riêng đang được xem là cây phát triển “nóng” ở Việt Nam sau khi thị trường Trung Quốc mở cửa cho phép nhập khẩu chính ngạch loại trái cây này từ tháng 7 năm 2022. Kể từ đó, xuất khẩu sầu riêng của Việt Nam sang thị trường Trung Quốc không ngừng gia tăng, năm 2023 cả nước đã xuất khẩu được 2,24 triệu USD.

Về sản xuất, diện tích trồng sầu riêng tăng khá nhanh trong 8 năm gần đây, nếu như năm 2016 cả nước chỉ có 33,4 ngàn ha thì năm 2022 đã đạt 112,2 ngàn ha, cao gấp 3,4 lần diện tích của 6 năm trước đó (trong năm 2023 diện tích trồng sầu riêng tiếp tục được mở rộng và đạt khoảng 127 ngàn ha). Như vậy, không phải đợi đến tháng 7/2022 khi Trung Quốc cho phép sầu riêng của Việt Nam được nhập khẩu chính ngạch vào thị trường này, mà trước đó cây sầu riêng cũng đã được nhiều nhà vườn ở Tây Nguyên, Tây Nam bộ và một số tỉnh ở Đông Nam bộ quan tâm đầu tư, trong 2 năm gần đây nhiều địa phương tăng tốc mở rộng diện tích trồng sầu riêng khiến nhiều người lo ngại vấn đề cung cầu và giá cả sầu riêng sẽ diễn biến phức tạp.

Nguồn: Tổng hợp từ số liệu của Bộ Công Thương
Biểu đồ: KNXXK sầu riêng của Việt Nam giai đoạn 2018-2023

Về xuất khẩu, sầu riêng được xem là loại cây trồng có những thăng trầm rất lớn trong quá trình phát triển thị trường do nhiều yếu tố tác động. Thời kỳ trước năm 2022, xuất khẩu sầu riêng còn hạn chế, phần lớn phục vụ thị trường trong nước, trong khi đó ngay cả trên sân nhà sầu riêng Việt Nam cũng chịu sự lấn lướt sầu riêng nhập khẩu từ Thái Lan, do vậy giá sầu riêng của Việt Nam đạt thấp. Năm 2022 khởi đầu cho sự tăng trưởng xuất khẩu sầu riêng của Việt Nam với kim ngạch xuất khẩu (KNXXK) đạt gần 421 triệu USD, năm 2023 đã đột phá tăng trưởng rất “nóng” với kim ngạch 2.241 triệu USD. Kim ngạch xuất

khẩu sầu riêng đạt cao đã góp phần vào tăng trưởng chung của ngành rau quả (tổng KNXXK rau quả của cả nước năm 2023 đã đạt 5,6 tỷ USD, sầu riêng chiếm đến 40%).

Nhờ xuất khẩu tăng, giá sầu riêng cải thiện, không ít nhà vườn ở miền Tây Nam Bộ bán được giá sầu riêng trên 150 ngàn đ/kg tại vườn, điều này đã và đang tạo thu nhập tốt cho nông dân. Nhìn chung giá sầu riêng hiện khá hấp dẫn và có lợi cho nhà vườn, theo đó lợi nhuận trong sản xuất sầu riêng cũng đạt cao hơn nhiều loại cây trồng khác. Đây cũng chính là đòn bẩy kích thích nhà vườn chuyển đổi

cơ cấu cây trồng, đốn bỏ những vườn cây ăn quả khác hiệu quả thấp hoặc chuyển đổi ruộng lúa sang trồng sầu riêng. Tuy nhiên cùng với việc mở rộng nhanh chóng diện tích sầu riêng trong vài năm gần đây, tổng diện tích trồng sầu riêng của cả nước hiện đã vượt so với định hướng đặt ra khoảng 50 ngàn ha (Đề án Phát triển cây ăn quả chủ lực đến năm 2025 và 2030 theo Quyết định số 4085 ngày 27/10/2022 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn định hướng phát triển sầu riêng đến năm 2030 khoảng 65.000-75.000 ha).

Vấn đề đặt ra cho nhà quản lý cũng như giới thương mại là làm sao để duy trì sự tăng trưởng về thị trường nói chung và xuất khẩu nói riêng cho ngành hàng sầu riêng vốn là cây trồng được coi là cây “nhà giàu”. Khi thị trường biến động, xuất khẩu gặp trục trặc sẽ tác động tiêu cực đến nhiều đối tượng, nhất là nông dân trồng sầu riêng. Chính vì vậy cần phải quan tâm đến tất cả các khâu của chuỗi cung ứng sầu riêng, trong đó khâu sản xuất sầu riêng đạt tiêu chuẩn xuất khẩu, đảm bảo đáp ứng yêu cầu thị trường về quy cách sản phẩm, vệ sinh an toàn thực phẩm, truy xuất được nguồn gốc, có mã vùng trồng, mã nhà đóng gói... là giải pháp căn cơ để góp phần vào việc duy trì thị trường xuất khẩu sầu riêng lâu bền.

Trung Quốc là thị trường tiêu thụ sầu riêng lớn nhất thế giới, đây cũng là thị trường xuất khẩu sầu riêng chủ lực của Việt Nam

(chiếm khoảng 90% sản lượng sầu riêng xuất khẩu của Việt Nam); nhu cầu thị trường này còn có xu hướng tăng, song sắp tới đây việc cạnh tranh giữa sầu riêng sản xuất từ các nước như Thái Lan, Malaysia, Indonesia, Philippines, Campuchia, Lào... Sầu riêng Việt Nam xuất khẩu sang Trung Quốc phải tuân thủ các luật, quy định và tiêu chuẩn liên quan đến vệ sinh an toàn thực phẩm của Trung Quốc và các yêu cầu trong Nghị định thư. Thực hiện được các yêu cầu của thị trường Trung Quốc và yêu cầu trong Nghị định thư nêu trên là một việc làm không đơn giản, nhà vườn và doanh nghiệp cần sát cánh bên nhau, liên kết chặt chẽ và cùng nhau thực hiện các hoạt động, các khâu công việc theo quy trình sản xuất sầu riêng đảm bảo an toàn thực phẩm, kiểm dịch thực vật và truy xuất nguồn gốc. Nếu trái sầu riêng của Việt Nam không chú trọng cải thiện về chất lượng, mẫu mã, và đáp ứng các yêu cầu của thị trường Trung Quốc thì sẽ tự làm khó cho mình, sẽ gặp khó khăn khi xuất khẩu vào thị trường Trung Quốc. Ngoài thị trường Trung Quốc, thị trường sầu riêng chủ lực của thế giới, các nước khác cũng có nhu cầu nhập khẩu sầu riêng, tùy thuộc vào từng thị trường có khác nhau về số lượng và hàng rào kỹ thuật. Một số thị trường có yêu cầu kỹ thuật cao như Nhật Bản, Mỹ, EU... sẽ là thách thức lớn cho sầu riêng khi nhập khẩu vào các thị trường này.

Nhà vườn trồng sầu riêng

cần tuân thủ vùng trồng được khuyến cáo, không nên mở rộng diện tích tại các vùng không đáp ứng điều kiện đất đai, tưới tiêu nước, thời tiết khí hậu...; vùng ảnh hưởng của hạn hán, xâm nhập mặn, ngập lụt nếu không có biện pháp khắc phục thì không nên trồng sầu riêng vì sẽ đạt hiệu quả thấp, thậm chí thua lỗ. Các địa phương cần xây dựng kế hoạch phát triển cây sầu riêng theo hướng hình thành vùng tập trung, có đầu tư cơ sở hạ tầng, cơ sở đóng gói, sơ chế, chế biến và thương mại sầu riêng.

Về lâu dài sầu riêng Việt Nam cần đa dạng thị trường tiêu thụ, xuất khẩu đi nhiều thị trường sẽ làm giảm áp lực cho thị trường Trung Quốc vốn không ổn định cho nhiều loại trái cây trong những năm qua. Đa dạng sản phẩm sầu riêng bao gồm sầu riêng tươi, sầu riêng đông lạnh, sầu riêng sấy, bột sầu riêng... là hướng đi cần quan tâm để các sản phẩm sầu riêng của Việt Nam có thể tiếp cận và xâm nhập nhiều thị trường trên thế giới. Tăng cường chế biến sầu riêng nhằm giảm áp lực cho sầu riêng tươi khi rộ mùa nhất là vào các tháng chính vụ. Cho dù xuất khẩu sầu riêng tươi hay chế biến thì điều kiện cần là phải quản lý được chất lượng trái sầu riêng, mở rộng được vùng trồng sầu riêng được cấp mã vùng trồng cũng như tăng số lượng cơ sở đóng gói được cấp mã số cơ sở đóng gói, để từ đó doanh nghiệp có vùng nguyên liệu và tăng quy mô xuất khẩu./

Xuất nhập khẩu trái cây của Trung Quốc năm 2023

HIẾU THÀNH tổng hợp

Theo báo cáo của Phòng Thương mại Xuất nhập khẩu Thực phẩm, Sản phẩm Bản địa và Phụ phẩm Động vật Trung Quốc công bố gần đây, nhập khẩu trái cây của Trung Quốc duy trì quỹ đạo tăng dần trong suốt năm 2023. Trung Quốc đã nhập khẩu 7,52 triệu tấn với giá trị đạt 16,85 tỷ USD, tương ứng với mức tăng lần lượt là 3% và 15% so với năm 2022. Trong khi đó, xuất khẩu trái cây Trung Quốc đạt tổng cộng 3,87 triệu tấn, với giá trị đạt 4,98 tỷ USD, tương ứng với mức tăng lần lượt là 19% và 8% so với cùng kỳ năm ngoái. Đáng chú ý, năm 2023 đánh dấu năm đầu tiên kể từ năm 2020, cả nhập khẩu và xuất khẩu trái cây của Trung Quốc đều tăng trưởng.

I. NHẬP KHẨU

Trung Quốc đã nhập khẩu nhiều chủng loại trái cây khác nhau, trong đó các loại trái cây có giá trị nhập khẩu cao nhất theo thứ tự giảm dần, bao gồm: sầu riêng tươi, anh đào tươi, sầu riêng đông lạnh, chuối, măng cụt và dứa. Tổng giá trị nhập khẩu của sáu loại trái cây này chiếm 76% tổng lượng trái cây nhập khẩu của Trung Quốc.

Top 10 quốc gia xuất khẩu trái cây hàng đầu sang thị trường Trung Quốc

TT	Quốc gia	Giá trị (triệu USD)	Tăng/giảm (+/-) so với năm 2023 (%)
1	Thái Lan	7.060	+12
2	Chile	3.200	-4
3	Việt Nam	2.840	+123
4	Philippines	640	-4
5	New Zealand	600	-5
6	Peru	500	-12
7	Úc	280	+33
8	Malaysia	270	+29
9	Nam Phi	250	-4
10	Indonesia	220	+5

1. Sầu riêng tươi

Là mặt hàng đứng đầu, giá trị nhập khẩu sầu riêng tươi đạt 6,72 tỷ USD với khối lượng đạt 1,43 triệu tấn, tương ứng với mức tăng (+) 66% và 73% so với năm trước. Trong đó, sầu riêng tươi Việt Nam chiếm khoảng 35% thị phần (493.000 tấn, +1.100% so với cùng kỳ), khiến thị phần sầu riêng tươi của Thái Lan giảm mạnh từ 95% xuống 65% (929.000 tấn, +18% so với cùng kỳ) trong năm 2023.

2. Anh đào tươi

Năm 2023, giá trị nhập khẩu quả anh đào tươi chỉ đứng

sau sầu riêng tươi, đạt tổng trị giá 2,65 tỷ USD (-4% so với cùng kỳ) với tổng lượng nhập khẩu là 347.000 tấn (-5% so với cùng kỳ). Cụ thể, nhập khẩu từ Chile đạt 2,55 tỷ USD (-5% so với cùng kỳ) với 334.000 tấn (-7% so với cùng kỳ), chiếm 99% lượng anh đào tươi nhập khẩu của Trung Quốc.

3. Sầu riêng đông lạnh

Thái Lan vẫn là nhà cung cấp sầu riêng đông lạnh chính cho thị trường Trung Quốc với tổng giá trị xuất khẩu khoảng 770 triệu USD (+19% so với cùng kỳ) tương ứng với 108.000 tấn

(+12% so với cùng kỳ) trong năm 2023. Tiếp theo, Malaysia có giá trị xuất khẩu đạt 270 triệu USD (+34% so với cùng kỳ) tương ứng với 25.000 tấn (+47% so với cùng kỳ). Ngoài ra, tiêu chuẩn xuất khẩu sầu riêng đông lạnh của Việt Nam sang Trung Quốc sẽ sớm được thông qua trong thời gian tới, điều này sẽ dẫn đến sự cạnh tranh mạnh mẽ hơn nữa ở thị trường Trung Quốc.

4. Chuối

Nhập khẩu chuối của Trung Quốc vào năm 2023 đạt giá trị 1,08 tỷ USD (-7% so với cùng kỳ năm trước) với 1,77 triệu tấn (-2% so với cùng kỳ). Philippines (686.000 tấn, -5% so với cùng kỳ), Việt Nam (506.000 tấn, +8% so với cùng kỳ), Ecuador (266.000 tấn, +33% so với cùng kỳ) và Campuchia (263.000 tấn, -22% so với cùng kỳ) là những nhà cung cấp chuối chính cho thị trường Trung Quốc, chiếm khoảng 97% tổng khối lượng.

5. Măng cụt

Tổng lượng nhập khẩu măng cụt của Trung Quốc là 242.000 tấn (+16% so với cùng kỳ) tương ứng với 730 triệu USD (+16% so với cùng kỳ) vào năm 2023. Thái Lan và Indonesia là các nhà cung cấp chính, cụ thể: Thái Lan xuất khẩu 207.000 tấn (+13% so với cùng kỳ) tương ứng với 620 triệu USD (+14% so với cùng kỳ). Tiếp theo, Indonesia xuất khẩu 35.000 tấn (+36% so với cùng

kỳ) tương ứng với 110 triệu USD (+31% so với cùng kỳ).

6. Dừa

Nhập khẩu dừa của Trung Quốc vào năm 2023 đạt tổng cộng 1,18 triệu tấn (+10% so với cùng kỳ năm ngoái) tương ứng với 580 triệu USD (+2% so với cùng kỳ).

Các nhà cung cấp dừa chủ lực cho thị trường Trung Quốc, bao gồm: Thái Lan (589.000 tấn, +13% so với cùng kỳ), Indonesia (364.000 tấn, +13% so với cùng kỳ) và Việt Nam (223.000 tấn, +1% so với cùng kỳ).

II. XUẤT KHẨU

Trong năm 2023, 10 thị trường hàng đầu nhập khẩu trái cây Trung Quốc (xét theo giá trị) là Việt Nam (1,23 tỷ USD, +3% so với cùng kỳ), Thái Lan (600 triệu USD, -10% so với cùng kỳ), Indonesia (550 triệu USD, -2% so với cùng kỳ), Hồng Kông (390 triệu USD, -3% so với cùng kỳ), Philippines (320 triệu USD, +3% so với cùng kỳ), Nga (260 triệu USD, +44% so với cùng kỳ), Malaysia (210 triệu USD, +0% so với cùng kỳ), Kyrgyzstan (210 triệu USD, +163% so với cùng kỳ), Bangladesh (180 triệu USD, +0% so với cùng kỳ) và Hoa Kỳ (170 triệu USD, +0% so với cùng kỳ). Các loại trái cây được xuất khẩu nhiều nhất vào năm 2023, bao gồm: táo tươi, cam quýt (bao gồm quýt và satsuma), nho tươi, lê tươi và bưởi.

1. Táo tươi

Năm 2023, Trung Quốc xuất khẩu 796.000 tấn (-3% so với cùng kỳ năm trước) tương đương 970 triệu USD (-7% so với cùng kỳ năm ngoái), với thị trường xuất khẩu chính là Việt Nam (143.000 tấn và 148 triệu USD, tương ứng -1% và -21% so với cùng kỳ), Indonesia (112.000 tấn và 148 triệu USD, tương ứng -28% và -22% so với cùng kỳ), Thái Lan (107.000 tấn và 147 triệu USD, tương ứng -7% và -10% so với cùng kỳ), Philippines (98.000 tấn và 126 triệu USD, tương ứng -8% và -7% so với cùng kỳ) và Bangladesh (102.000 tấn và 101 triệu USD, tương ứng -12% và -18% so với cùng kỳ).

2. Cam quýt (bao gồm cả quýt và Satsuma)

Xuất khẩu cam quýt của Trung Quốc (bao gồm quýt và Satsuma) vào năm 2023 đạt 832.000 tấn (+41% so với cùng kỳ), tương ứng với 850 triệu USD (+19% so với cùng kỳ). Việt Nam (268.000 tấn, +40% so với cùng kỳ), Kyrgyzstan (106.000 tấn, +172% so với cùng kỳ), Indonesia (84.000 tấn, +4%), Nga (70.000 tấn, +233% so với cùng kỳ), Philippines (65.000 tấn, +25% so với cùng kỳ), Thái Lan (52.000 tấn, -19% so với cùng kỳ) và Malaysia (49.000 tấn, -22% so với cùng kỳ) là các nhà nhập khẩu chính.

3. Nho tươi

Xuất khẩu nho tươi của Trung Quốc vào năm 2023 đạt 483.000 tấn (đạt giá trị 810 triệu USD), trong đó: Thái Lan nhập khẩu 120.800 tấn (+10% so với cùng kỳ năm trước), Việt Nam 112.700 tấn (+11% so với cùng kỳ) và Indonesia 83.000 tấn (+26% so với cùng kỳ).

4. Lê tươi

Năm 2023, Trung Quốc xuất khẩu 479.000 tấn lê tươi, trị giá 540 triệu USD. Các thị trường xuất khẩu chính là Indonesia (149.000 tấn và 141 triệu USD, tương ứng -7% và -3% so với cùng kỳ), Việt Nam (104.000 tấn và 118 triệu USD, tương ứng +13% và +5% so với cùng kỳ) và Thái Lan (40.000 tấn và 53 triệu

USD, tương ứng -13% và -10% so với cùng kỳ).

5. Bưởi

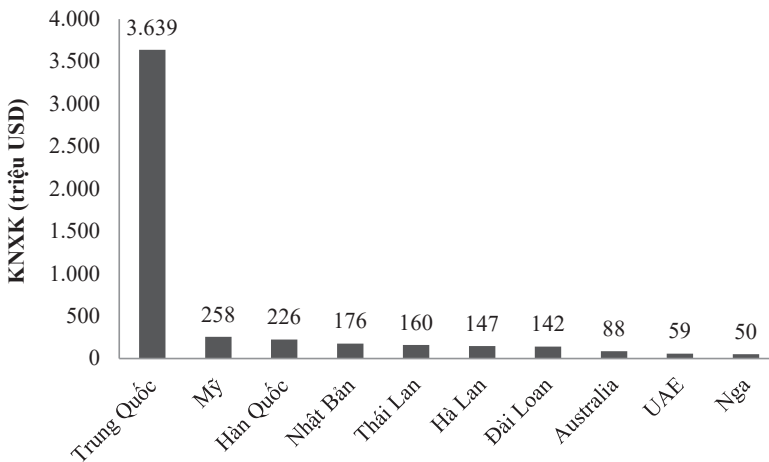
Lượng bưởi xuất khẩu đạt 191.000 tấn (+38% so với cùng kỳ) với giá trị là 170 triệu USD (+39% so với cùng kỳ) trong năm 2023. Các thị trường xuất khẩu quan trọng, bao gồm: Hà Lan (61.392 tấn, +28% so với cùng kỳ) và Nga (52.385 tấn, +57% so với cùng kỳ)./.

Thực trạng và nhận định xuất khẩu trái cây của Việt Nam vào thị trường Trung Quốc năm 2024

TS. ĐOÀN HỮU TIẾN

Trung Quốc là thị trường xuất khẩu rau quả truyền thống và luôn giữ tỷ trọng cao nhất trong tổng kim ngạch xuất khẩu (KNXK) rau quả của Việt Nam trong nhiều năm qua. Năm 2023 đánh dấu mốc mới trong xuất khẩu rau quả của cả nước sang thị trường này với tổng KNXK là 3,64 tỷ USD, chiếm đến 65% tổng KNXK của Việt Nam (5,6 tỷ USD). KNXK của Việt Nam xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc có giá trị cao hơn nhiều so với các thị trường khác, điều này cũng cho thấy tầm quan trọng của thị trường này đối với mặt hàng rau quả xuất khẩu của Việt Nam.

Các chuyên gia thương mại nhận định năm 2023 là năm thành công trong xuất khẩu rau

Nguồn: Tổng hợp từ số liệu của Bộ Công Thương

Biểu đồ 1: KNXK rau quả của Việt Nam theo thị trường năm 2023

quả sang Trung Quốc, nhiều sản phẩm rau quả được thị trường này ưa chuộng, nhất là đối với trái sấu riêng. Nhóm hàng quả và quả hạch tươi, khô hoặc đông lạnh đóng góp phần lớn trong tổng KNXK rau quả của Việt Nam

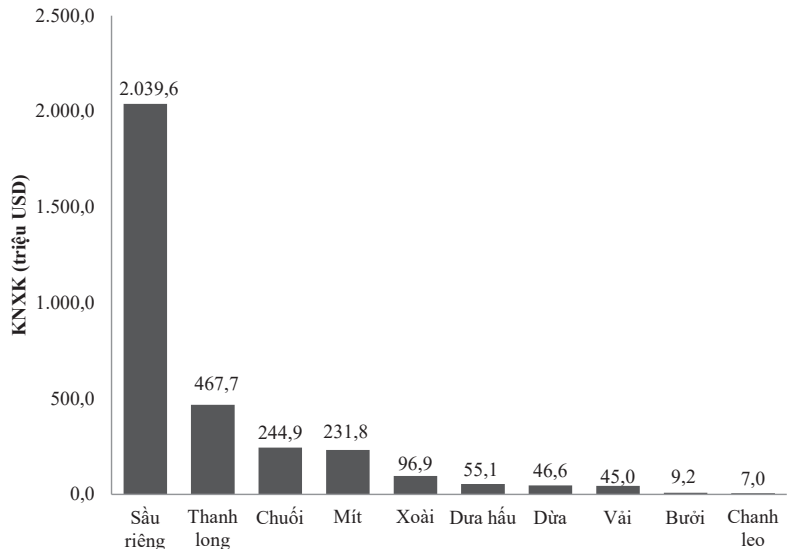
sang Trung Quốc trong năm 2023 với gần 3,27 tỷ USD, tăng 156% so với năm 2022.

Nhóm mặt hàng chủ lực xuất khẩu sang Trung Quốc năm 2023 là trái cây tươi. Đáng chú

ý là xuất khẩu sầu riêng sang thị trường Trung Quốc năm 2023 vượt trội so với các mặt hàng trái cây khác và đã đạt sản lượng là 493.183 tấn, trị giá 2.136.578 USD, tăng 1.121% so năm 2022. Đối với các mặt hàng trái cây chế biến có KNXK tăng so năm trước là xoài, dưa, nhãn, mít, dưa chuột...; trong khi các sản phẩm chế biến giảm là chanh leo, tắc...

Theo số liệu của Bộ Công Thương, kim ngạch nhập khẩu rau, củ, quả và sản phẩm chế biến (mã HS 06,07,08 - không bao gồm hạt điều có mã HS080131;080132 và HS20) của Trung Quốc trong năm 2023 đạt gần 24,44 tỷ USD, tăng 9,4% so với năm 2022. Có 4 nguồn cung cấp rau củ quả và sản phẩm chế biến lớn hàng đầu với giá trị lớn hơn 1 tỷ USD gồm: Thái Lan đạt xấp xỉ 8,76 tỷ USD, Việt Nam đạt gần 3,42 tỷ USD, từ Chile là 3,27 tỷ USD, từ Mỹ là 1,25 tỷ USD.

Xuất khẩu rau hoa quả của Việt Nam sang Trung Quốc ghi nhận tín hiệu tích cực trong 2 tháng đầu năm 2024. Theo số liệu của Bộ Công Thương, chỉ tính trong tháng 1 năm nay, kim ngạch xuất khẩu rau hoa quả của Việt Nam đạt 510 triệu USD,

Nguồn: Tổng hợp từ số liệu của Bộ Công Thương

Biểu đồ 2: KNXK rau quả của Việt Nam theo cây năm 2023

tăng 112% so với cùng kỳ năm ngoái; Riêng thị trường Trung Quốc chiếm gần 65% tổng kim ngạch. Do vậy, sự tăng trưởng xuất khẩu sang thị trường Trung Quốc có ảnh hưởng lớn đến KNXK rau quả của cả nước trong năm 2024. Cuối năm 2023 Việt Nam đã ký thêm nghị định thư xuất khẩu dưa hấu sang Trung Quốc. Trong năm 2024, Trung Quốc sẽ mở cửa thêm một số trái cây chủ lực của Việt Nam như bưởi, chanh leo, bơ, dưa, sầu riêng đông lạnh... Những tín hiệu này dự báo xuất khẩu rau

quả của cả nước sang thị trường Trung Quốc trong năm 2024 có những cột mốc mới. Ngoài ra, xuất khẩu bằng đường biển từ các nước từ châu Âu, châu Mỹ vào Trung Quốc phải đi vòng, kéo dài thêm khoảng nửa tháng nên hàng hóa do xung đột ở Biển Đỏ, có thể bị trễ và chi phí tăng cao. Do đó, nguồn cung rau quả cho thị trường Trung Quốc có thể thiếu; đây là cơ hội để Việt Nam và các nước Đông Nam Á tận dụng để gia tăng thêm lượng và giá trị xuất khẩu rau quả vào thị trường này./.

Những trở ngại và thách thức đối với ngành nông nghiệp

✍️ THÙY LINH tổng hợp

Ngành nông nghiệp đang phải đối mặt với những thách thức bao gồm thời tiết khó

lượng, chi phí đầu vào tăng, biến động giá cả, khả năng tiếp cận cũng như lãng phí thực phẩm ở mức báo động.

Giải quyết những vấn đề này là điều cần thiết để đảm bảo nền nông nghiệp bền vững trong tương lai.

1. Thời tiết khó dự đoán

Biến đổi khí hậu là một cuộc khủng hoảng đang xảy ra trên toàn thế giới. Nhiệt độ trung bình trên bề mặt trái đất tăng lên đã gây ra nhiều thiên tai và điều kiện thời tiết khắc nghiệt hơn (hạn hán, lốc xoáy, lũ lụt,...). Thời tiết khó lường đã nổi lên như một trong những thách thức lớn nhất đối với ngành nông nghiệp. Các hiện tượng thời tiết cực đoan như hạn hán, lũ lụt, bão đã ảnh hưởng đến sản xuất nông nghiệp, gây khó khăn cho việc lập kế hoạch thu hoạch, trồng trọt, dẫn đến thiệt hại đáng kể.

Các yếu tố môi trường về nhiệt độ, độ ẩm và lượng mưa đều tác động đến sinh trưởng, ra hoa và chất lượng trái. Năng nóng kéo dài có thể đẩy nhanh quá trình thu hoạch, lũ lụt và hạn hán có thể làm gián đoạn các tuyến đường vận chuyển,... Các vấn đề phải đối mặt như sử dụng nước, giảm lượng carbon, quản lý đất,... cần phải có phương pháp thực hành thích ứng với biến đổi khí hậu trong toàn bộ chuỗi cung ứng.

2. Lạm phát chuỗi cung ứng

Hơn 3 năm nay, chi phí đầu vào đã tăng đáng kể đối với người trồng trọt ở Việt Nam nói riêng & trên toàn thế giới nói chung. Điều quan trọng nhất là trong lĩnh vực năng lượng và phân bón được thúc đẩy bởi đại dịch Covid 19, tình hình ở Ukraine, vùng Vịnh,... Tình hình hậu cần Logistics hiện tại ở kênh đào Suez là mối lo ngại và có tác động lớn. Mặc dù, mức tăng của

các yếu tố đầu vào này trong năm 2023 thấp hơn so với năm 2022 nhưng chúng vẫn có xu hướng tăng.

Chi phí công lao động thường chiếm khoảng 40% của tổng chi phí sản xuất, thiếu nhân công là một vấn đề quan trọng. Điều này ảnh hưởng đến cả người trồng và người tiêu dùng vì chi phí của chuỗi cung ứng tăng, làm tăng giá sản phẩm. Vấn đề này ảnh hưởng đến mùa trồng trọt và thu hoạch, tác động trực tiếp đến chuỗi cung ứng.

Đầu tư vào công nghệ và thực hành bền vững, tiếp cận lao động có trình độ và giá cả phải chăng là điều cần thiết trong nông nghiệp như nông nghiệp chính xác và tự động hóa quy trình là điều cần thiết để tối ưu hóa việc giảm chi phí đầu vào.

3. Biến động giá bán sản phẩm

Biến động giá sản phẩm là thách thức ảnh hưởng rất lớn đến các tác nhân trong chuỗi cung ứng. Giá có thể dao động do cung và cầu, điều kiện thời tiết hoặc các sự kiện địa chính trị, khiến việc dự đoán những biến động này trở nên khó khăn. Sự bất ổn của thị trường gây hại cho cả người trồng và người mua, đòi hỏi phải có các chiến lược.

4. Khả năng tiếp cận vốn

Tiếp cận vốn trong nông nghiệp là yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến khả năng đầu tư vào hoạt động của nông dân. Khó khăn trong việc huy động vốn phần lớn là do yêu cầu khắt khe của hầu hết các tổ chức tài

chính. Việc không thể tiếp cận vốn sẽ cản trở việc áp dụng các công nghệ vào thực tiễn có thể giúp nâng cao hiệu quả và tính bền vững của sản xuất và tiếp thị kinh doanh nông nghiệp.

5. Chất thải thực phẩm

Lãng phí thực phẩm là một vấn đề lớn khác ảnh hưởng đến tính bền vững và nền kinh tế của ngành. Lãng phí có thể xảy ra ở mọi giai đoạn của chuỗi, từ sản xuất đến phân phối, trở nên rõ rệt hơn khi số lượng trung gian tăng lên; hơn 10% sản phẩm bị lãng phí hoặc bị hư hỏng do chuỗi cung ứng kém hiệu quả. Điều này dẫn đến thiệt hại kinh tế đáng kể, gây hại cho môi trường và gây nguy hiểm cho an ninh lương thực.

Giảm chất thải là ưu tiên quan trọng trong nông nghiệp vì việc quản lý thực phẩm hiệu quả hơn trong toàn bộ chuỗi cung ứng giúp giảm chi phí, hỗ trợ an ninh lương thực và góp phần giảm lượng khí thải carbon và tính bền vững của môi trường. Do đó, việc áp dụng các công nghệ tốt hơn để tăng cường khả năng truy xuất nguồn gốc và hệ thống thương mại hiệu quả hơn là cần thiết.

Do đó, ngành cần có sự ổn định và khả năng dự đoán cao hơn trong toàn bộ chuỗi cung ứng cũng như áp dụng các công nghệ vào thực tiễn bền vững. Thông qua đó, có thể đạt được một chuỗi hiệu quả hơn, giảm chất thải, giảm thiểu lượng khí thải carbon và cải thiện nguồn cung cấp thực phẩm cho dân số ngày càng tăng./.

Điểm tin sản xuất, xuất khẩu trái cây một số nước trên thế giới

THÙY LINH tổng hợp

❖ Tỉnh Hải Nam xuất khẩu trái cây nhiệt đới trị giá hơn 36 triệu nhân dân tệ

Tỉnh Hải Nam của Nam Trung Quốc đã xuất khẩu trái cây nhiệt đới trị giá khoảng 5,15 triệu USD, tăng 2,4 lần so với cùng kỳ năm 2022. Theo Hải quan, loại trái cây nhiệt đới này đã được xuất khẩu sang Hoa Kỳ, Liên minh Châu Âu, Nhật Bản... Trong số các loại trái cây xuất khẩu, vải thiều không hạt lần đầu tiên được xuất khẩu sang Thái Lan và Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất. Các loại trái cây nhiệt đới từ Hải Nam như xoài, vải thiều và dưa đã được vận chuyển trên toàn thế giới trong những năm gần đây. Sản lượng xoài hàng năm của tỉnh là lớn nhất (khoảng 6 tỷ nhân dân tệ) (Nguồn: en.people.cn).

❖ Sản lượng bơ tại Úc giảm về lượng nhưng tăng về giá trị

Ở Úc, bơ được sản xuất quanh năm nhờ sự đa dạng về khí hậu và điều kiện ở 8 vùng sản xuất chính. Bang Queensland là vùng sản xuất số 1 với 65% thị phần sản xuất cả nước, trong khi bang Tây Úc đứng thứ 2 với 18%. Úc đã sản xuất 115.385 tấn bơ trong mùa vụ 2022/23, giảm 5,57% so với sản lượng dồi dào của năm 2021/22, là 122.197 tấn; tương ứng tổng giá trị sản xuất ước tính là 377,8 triệu USD, tăng 42,43% so với 265,3 triệu USD của năm 2021/22. Vào năm 2022/23, giống Hass chiếm 76% sản lượng và giống Shepard chiếm 19%.

Về xuất khẩu, năm 2022/23 Australia đã xuất khẩu 10.672 tấn, giảm 8% so với 11.611 tấn của mùa vụ 2021/22 và chiếm 9,25% tổng sản lượng được sản xuất. Các điểm đến chính là Hồng Kông, Singapore, Malaysia và Nhật Bản. Sản lượng bơ sẽ tiếp tục tăng, ước tính là 138.711 tấn cho niên vụ 2023-24 (Nguồn: avocado.org.au).

❖ Philippines giữ vững vị trí nước xuất khẩu dứa lớn thứ 2 thế giới

Theo Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên

Hợp Quốc (FAO), ước tính Philippines sẽ duy trì vị thế là nước xuất khẩu dứa lớn thứ 2 thế giới với khối lượng xuất khẩu vào năm 2023 là 611.873 tấn, tăng 5,04% trên 582.537 tấn xuất khẩu vào năm 2022. Các điểm đến chính của dứa Philippines là Trung Quốc (khoảng 46% tổng lượng lô hàng), Nhật Bản (30%) và Hàn Quốc (13%). Ở năm 2023, FAO đã thiết lập bảng xếp hạng các nước xuất khẩu dứa trên thế giới với sản lượng cao nhất là Costa Rica 2 triệu tấn dứa, Philippines 611.873 tấn, Ecuador 120.000 tấn và Mexico 60.000 tấn (Nguồn: business.inquirer.net).

❖ Dừa Thái Lan được giá cao

Nguồn cung dừa Thái Lan cho thị trường Mỹ đang thiếu hụt cho đến tháng 5, một phần liên quan đến thời tiết do ít mưa hơn, nhưng chủ yếu là do các chuyến hàng trong dịp Tết Nguyên Đán. Giá dừa Thái Lan hiện đang ở mức cao từ 18 đến 20 đô la thay vì từ 11 đến 15 đô la vào lúc bình thường. Dừa Thái Lan có quanh năm với bốn loại: dừa Thái ở dạng thông thường và hữu cơ và một phiên bản "dễ mở" đi kèm với một vòi lắp vào, cả ở dạng thông thường và hữu cơ (Nguồn: Bản tin Vinafruit).

❖ Nga áp đặt lệnh cấm một phần nhập khẩu chuối của Ecuador

Cơ quan kiểm dịch thực vật Nga gửi yêu cầu chính thức tới Chính phủ Ecuador đình chỉ chứng nhận xuất khẩu cho 5 công ty Ecuador. Lệnh cấm có hiệu lực từ ngày 5 tháng 2, được ban hành sau khi phát hiện một loài gây hại là ruồi lưng gù (*Megaselia scalaris* Loew). Loài côn trùng này được coi là dịch hại kiểm dịch quan trọng đối với Nga và các quốc gia EAEU, do có khả năng gây hại nhiều loại sản phẩm và truyền các bệnh như dịch tả và bệnh dịch ong. Từ tháng 1 đến tháng 11 năm 2023, Ecuador xuất khẩu 1,3 triệu tấn chuối sang Nga, trị giá 689 triệu USD. Theo Ngân hàng Trung ương, con số này chiếm 82% tổng giá trị xuất khẩu

từ Ecuador sang Nga, đạt 840,9 triệu USD trong cùng kỳ (Nguồn: ecuadortimes.net).

❖ Campuchia xuất khẩu chuối giảm 21% do biến đổi khí hậu

Campuchia có hơn 16.000 ha trồng chuối tập trung tại các tỉnh Ratanakkiri, Kratie, Stung Treng, Kampot, Kampong Cham và Kampong Speu. Theo Bộ Nông nghiệp, Lâm nghiệp và Thủy sản, Campuchia đã xuất khẩu khoảng 290.000 tấn chuối tươi vào năm 2023, đánh dấu mức giảm hơn 21% so với cùng kỳ năm 2022. Năng suất đang giảm do các vấn đề về thời tiết, kỹ thuật, cung cấp vật tư nông nghiệp, độ ẩm của đất bị suy giảm do khan hiếm nước và các vấn đề về sâu bệnh gia tăng khiến việc sử dụng thuốc trừ sâu kém hiệu quả (Nguồn *TFnet*).

❖ Sắp có chuối biến đổi gen kháng bệnh héo rũ Panama

Chính phủ Úc đang thẩm định khâu cuối cùng để phê duyệt giống chuối Cavendish QCAV-4 biến đổi gen (GM), chống lại chủng nấm gây bệnh héo rũ (Panama TR4) đang đe dọa ngành công nghiệp chuối trị giá hàng tỷ đô trên toàn cầu. Giống chuối QCAV-4 là thành quả 20 năm của nhóm nghiên cứu QUT sau khi nhận được tài trợ của Hội đồng Nghiên cứu Úc đã phát triển với một gen kháng RGA2, từ giống chuối hoang dã ở Đông Nam Á (*Musa acuminata ssp. malaccensis*). Sau 4 năm trồng thử nghiệm, chuối QCAV-4 cho tỷ lệ lây nhiễm 2%, vượt trội hoàn toàn so với tỷ lệ lây nhiễm 95% và 75% ở hai lô chuối Cavendish thông thường (Nguồn: *The Guardian*).

❖ Xuất khẩu bơ Kenya sang Trung Quốc tăng gấp 10 lần vào năm 2023

Năm 2023, Trung Quốc đã nhập khẩu 4.324 tấn bơ Kenya vào năm 2023, tăng gần gấp 10 lần so với 443 tấn vào năm 2022. Theo Tổng cục Cây trồng Làm vườn, thu nhập từ xuất khẩu trái cây của Kenya đã tăng đáng kể lên 32,37 tỷ Shing vào năm 2023 từ mức 19,7 tỷ Shing vào năm 2022. Ngoài Trung Quốc, Kenya cũng đang xem xét doanh số bán hàng ngày càng tăng ở các thị trường khác như Ấn Độ và Ả Rập Saudi; bắt chước sự cạnh tranh gay gắt từ các nhà xuất khẩu hàng đầu như Mexico và Peru. Kenya là nước xuất khẩu bơ lớn thứ năm thế giới nhưng vẫn quyết tâm tạo ra sự khác biệt cho sản phẩm của mình (Nguồn: www.businessdailyafrica.com).

❖ Xác định ngày bắt đầu thu hoạch sầu riêng ở miền đông Thái Lan

Để duy trì danh tiếng tích cực, Thái Lan đã có nỗ lực nhằm chống thu hoạch sớm và ngăn chặn nghiêm ngặt việc bán sầu riêng kém chất lượng. Các cơ quan liên quan của Thái Lan gần đây đã thiết lập và thực thi lịch trình thu hoạch năm 2024 cho sầu riêng miền Đông như sau: ngày thu hoạch sầu riêng Gradoomthong là 15/4; sầu riêng Chanee và Puangmanee dự kiến sẽ được hái vào ngày 05/5/2024; sầu riêng Monthong, vụ thu hoạch dự kiến diễn ra vào ngày 20/5. Ngoài ra, tỷ lệ phần trăm thịt quả được quy định cho từng giống sầu riêng: sầu riêng Gradoomthong không được nhỏ hơn 27%, sầu riêng Chanee không được nhỏ hơn 30%, sầu riêng Puangmanee không được nhỏ hơn 30%, và sầu riêng Monthong không được nhỏ hơn 32%. Trung tâm nghiên cứu Kasikorn dự đoán xuất khẩu sầu riêng Thái Lan sang Trung Quốc sẽ đạt tổng trị giá 4,5 tỷ USD vào năm 2024, tăng 12% so với năm 2022 (Nguồn: *Northwest Fruit Industry Information*).

❖ Malaysia đặt mục tiêu trồng 20.000ha dứa

Ủy ban Công nghiệp Dứa Malaysia (MPIB) đã đặt mục tiêu đầy tham vọng là mở rộng diện tích trồng dứa lên 20.000 ha vào cuối năm nay. Diện tích hiện tại là 17.000 ha, tập trung ở các tỉnh phía Đông Malaysia. MPIB cam kết thúc đẩy sản xuất dứa từ 583.543 tấn hiện tại lên 700.000 tấn, bao gồm việc áp dụng công nghệ và giới thiệu giống dứa mới, hứa hẹn thời gian thu hoạch ngắn hơn chỉ 9 tháng. MPIB đặt mục tiêu tăng xuất khẩu thêm 200 container, nhắm vào các thị trường Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Đức và Trung Đông, với mục tiêu đạt 1.000 container trong năm nay.

Viện Nghiên cứu và Phát triển Nông nghiệp Malaysia (MARDI) giới thiệu giống dứa lai mới có tên MS16, là kết quả của sự lai hữu tính giữa giống dứa không gai của Úc và giống dứa Josapine (Malaysia). Giống MS16 có thể so sánh với giống dứa MD2 về chất lượng hương vị, bởi MS16 có độ brix từ 16% đến 21%; nhân có màu hơi vàng, thịt quả khá giòn, kèm theo mùi thơm dễ chịu và đặc biệt là có khả năng chống chịu bệnh thối quả do vi khuẩn. (Nguồn: *The Star*).

CHẾ PHẨM VI SINH VIỆN CÂY ĂN QUẢ MIỀN NAM (Sản phẩm thử nghiệm)

SOFRI - VST1
(Đối kháng)

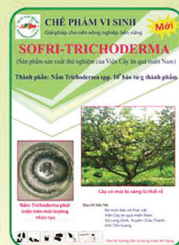
SOFRI - VST2
(Dinh dưỡng)

SOFRI - VST3
(Phân hủy thực vật, protein)

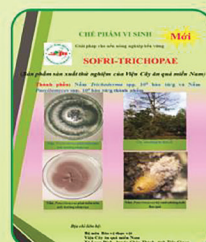
SOFRI - TRỪ RUỒI
ĐỤC QUẢ

SOFRI - TRICHODERMA

SOFRI - PAECILOMYCES

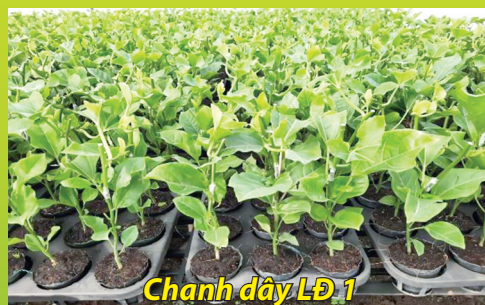
SOFRI - TRICHOPAE

**TRUNG TÂM TƯ VẤN, GIỚI THIỆU VÀ CUNG ỨNG CÂY TRỒNG TỐT,
VẬT TƯ NÔNG NGHIỆP VÀ DỤNG CỤ NGHỀ VƯỜN**

**CUNG CẤP CÂY GIỐNG TỐT, CHẾ PHẨM SINH HỌC
VÀ DỤNG CỤ PHỤC VỤ NGHỀ VƯỜN**

- ❖ Cung cấp các cây giống tốt được sản xuất từ cây giống đầu dòng được Sở NN&PTNT các tỉnh công nhận như: Xoài, nhãn, sầu riêng, cam, quýt, bưởi, mít, ổi, bơ, măng cầu, khế,... và giống rau, hoa cây cảnh.
- ❖ Tư vấn thiết kế vườn, trang trại, kỹ thuật trồng và chăm sóc giống cây ăn quả.
- ❖ Cung cấp, chế phẩm sinh học BTVT phục vụ cho sản xuất an toàn thực phẩm, theo hướng bền vững;
- ❖ Cung cấp một số thiết bị phục vụ nghề làm vườn.

★ **Địa chỉ liên hệ:** Xã Long Định, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang

☎ **Điện thoại:** 0273 3893127 ☎ **Fax:** 0273 3893122

★ **Phụ trách:** ThS. Đoàn Thị Cẩm Hồng

★ **Điện thoại:** 0919141229